

**A hajdúböszörményi Kertész László Városi
Könyvtár bemutatása, környezeti elemzése és
stratégiai céljainak felvázolása
(2024-2028)**

Készítette: Bakó Ildikó

Hajdúböszörmény, 2024.01.22.

Tartalom

1.	Bevezető	2
2.	Vezetés 2022 – 2023.....	2
2.	Helyzetkép	2
3.1.	PESTEL elemzés – külső környezet elemzése.....	2
3.1.1.	Politikai környezet.....	3
3.1.2.	Gazdasági környezet	4
3.1.3.	Társadalmi környezet.....	4
3.1.4.	Technológiai környezet.....	6
3.1.5.	Természeti környezet.....	6
3.1.6.	Jogi környezet	7
3.2.	SWOT elemzés – belső adottságok vizsgálata	7
3.3.	Nemzetközi és hazai szakmai trendek	10
4.	Vezetői program 2024-2028	12
4.1.	Vezetői célok.....	12
4.2.	Stratégiai célok kialakítása.....	13
4.2.1.	Küldetés	14
4.2.2.	Jövőkép	14
4.2.3.	Szervezeti értékek.....	15
4.2.4.	A Kertész László Városi Könyvtár stratégiai céljai és fejlesztési területei:.....	15
4.3.	A könyvtár vezetése és működésének fejlesztése.....	17
4.4.	A vezető kapcsolata a fenntartóval és más társadalmi partnerekkel.....	18
4.5.	Emberierőforrás-menedzsment	19
4.6.	A munkatársak kompetenciájának fejlesztése.....	20
4.7.	Kapcsolat a könyvtárhasználókkal	20
4.8.	Hatékony forrásgazdálkodás.....	21
4.9.	IKT eszközök és e-szolgáltatások.....	22
4.10.	Infrastruktúra	23
4.11.	Társadalmi felelősségvállalás – zöld könyvtár	25
4.12.	Hátrányos helyzetűek a könyvtárban	26
5.	Összegzés	27
6.	Melléklet – Néhány fotó könyvtárunk életéből a teljesség igénye nélkül.....	28

1. Bevezető

A Kertész László Városi Könyvtárat 1950-ben alapította Hajdúböszörmény Járási Jogú Városi Tanácsa. A könyvtár mostani helyén (Hajdúböszörmény, Bocskai István tér 2.) 1990 óta működik. Az önkormányzat határozata alapján, 2004. április 01-től viseli az intézmény Kertész László költő-tanár nevét.

Mint nyilvános közkönyvtár, Hajdúböszörmény város, ideértve a közigazgatásilag a városhoz tartozó Hajdúvidet, Nagypródot, Bodaszőlőt is, teljes lakosságának könyvtári ellátását biztosítja.

2. Vezetés 2022 – 2023

Egy kulturális intézmény akkor működik jól, ha a lakosság széles köre látogatja. 2022-től intézményünk fontos stratégiai célként tűzte ki a könyvtár ismertségének növelését, a szolgáltatásaink minél szélesebb körben történő megismertetését, ennek érdekében számos olvasás és könyvtár népszerűsítő programot vezetünk be. Kemény és céltudatos munkával a könyvtár kilépett a falain túlra, annak érdekében, hogy minél szélesebb körben elterjessze az olvasás élményét. **2022-től növekvő olvasói létszám, informatikai fejlesztések, megnövekedett dokumentumvásárlási keret jellemezte könyvtárunkat, ugyanakkor kreativitás, csapatmunka és hivatástudat a kollégákat.**

2. Helyzetkép

Ahhoz, hogy reális képet kapjunk az intézményről, **feltérképezésre került a Kertész László Városi Könyvtár tágabb és szűkebb környezete, a rendelkezésre álló lehetőségek, a megváltozott gazdasági és társadalmi környezet.** Mindez elengedhetetlenül fontos, hogy a könyvtár vezetője ki tudja jelölni az intézmény számára a **fejlesztési irányokat, a könyvtár szerepét és céljait** az elkövetkezendő években.

3.1. PESTEL elemzés – külső környezet elemzése

A stratégiaalkotást alapvetően meghatározzák azok a **mikro- és makro környezeti körülmények és feltételek, politikai, gazdasági, társadalmi, technológiai körülmények, amelyek közt az az intézménynek a tervezési időszakban működni, fejlődni kell.** A PESTEL elemzés segítségével vizsgálhatjuk a szervezet környezetét: P = Political, vagyis politikai környezet, E= Economical, vagyis gazdasági környezet, S = Social, vagyis társadalmi környezet, T = Technological, vagyis technológiai környezet, E = environmental, vagyis természeti/környezetvédelmi környezet. Az elemzés kiegészül egy hatodik környezeti, a jogi

(L = legal) környezet áttekintésével is. Az elemzés a tágabb és a szűkebb helyi hatásokat egyaránt figyelembe veszi.

3.1.1. Politikai környezet

Az **Európai Uniós törekvések** nagyban meghatározzák a könyvtár lehetőségeit, hiszen ma már a fejlesztések nagy részét az Európai Unió által biztosított pályázati fedezetekből lehetséges létrehozni. Így állampolgárként, vezetőként, alkalmazottként és vállalkozóként is érdemes tisztában lenni azzal, hogy milyen tevékenységeket támogat az Európai Bizottság. A 2021–2027-es időszakban az uniós beruházásokat az alábbi öt fontos célkitűzés határozza meg:

1. Intelligensebb Európa,
2. Zöldebb, karbon mentes Európa,
3. Jobban összekapcsolódó Európa: stratégiai szállítás, digitális hálózatok,
4. Szociálisabb Európa: minőségi foglalkoztatás, oktatás, készségek, társadalmi befogadás,
5. A polgáraihoz közelebb álló Európa: helyileg irányított növekedési stratégiák, fenntartható városfejlesztés.¹

A **kormányzati törekvések** a következő irányelvek alapján határozzák meg Magyarország elkövetkező néhány évét: a nemzeti jólét megteremtése; a közösség fejlesztése; az életminőség javítása; a versenyképesség és a foglalkoztatás növelése; a nemzeti érdekek előtérbe helyezése, erősítése, s kiemelten fontos a határon túli magyarság segítése. A kormány elfogadta a Közgyűjteményi Digitalizálási Stratégiát (2017-2025).

A **helyi önkormányzat fő stratégiai céljai**: versenyképesség és innovatív gazdaság, az értékteremtő foglalkoztatás és aktivitás növelése, a környezettudatosság erősítése, a klímaváltozásra való felkészülés és az életminőség javítása, a társadalmi különbségek csökkentése. Ennek kapcsán a fontos cél a város köznevelési és közművelődési infrastruktúrájának fejlesztése, az oktatás minőségi színvonalának növelése, valamint a változatosabb közművelődési lehetőségek biztosítása révén közvetve az egész város lakosságát érinti. A közművelődési hálózat fejlesztése és a kulturális intézmények technikai korszerűsítése minden településrészt érintenek, kiemelten az egyes külterületi településrészek hiányzó közösségi tereinek megteremtését, valamint a már meglévőket fejlesztését. Emellett megcélzandó a város egészére nézve a lakosság digitális írástudásának növelése, illetve az e-kultúra fejlesztése is. ² A helyi önkormányzattal való szoros együttműködés nagyban hozzájárul a könyvtári szolgáltatás eredményességéhez.

¹ KOHÉZIÓS POLITIKA 2021–2027. Elérhető: <https://szolgaltatas.sze.hu/kohezios-politika-2021-2027>

² Hajdúszörmény Város integrált településfejlesztési stratégiája. Elérhető: [https://hajduboszormeny.hu/userfiles/file/szabalyzatok/Hajduboszormeny_ITS%20\(1\).pdf](https://hajduboszormeny.hu/userfiles/file/szabalyzatok/Hajduboszormeny_ITS%20(1).pdf)

³ Hajdúszörmény Város integrált településfejlesztési stratégiája. Elérhető: [https://hajduboszormeny.hu/userfiles/file/szabalyzatok/Hajduboszormeny_ITS%20\(1\).pdf](https://hajduboszormeny.hu/userfiles/file/szabalyzatok/Hajduboszormeny_ITS%20(1).pdf)

3.1.2. Gazdasági környezet

Hajdúböszörmény gazdaságában igen jelentős súllyal van jelen a mezőgazdaság. A városban regisztrált vállalkozások több mint fele (59%) végez ilyen jellegű tevékenységet. A településen jelenlévő ipari szektort sokrétűnek minősíthetjük, a gép- és könnyűipari vállalkozások emelhetők ki. Az ipari vállalkozások arányának tekintetében Hajdúböszörmény az országos átlaghoz illeszkedő képet mutat. Hajdúböszörmény Város esetében problémát jelent, hogy jelentős a lemaradás a szolgáltatási szektor részesedésében jelenléti arányában.³

Az **általános gazdasági helyzet** jelentős hatással van a könyvtár költségvetésére és a fejlesztésekre is. A két évig húzódó **pandémia és a háborús helyzetet követő energiaválság** országos szinten nagy csapást mért a helyi önkormányzatokra. Ez a gazdasági helyzet negatívan befolyásolja a könyvtárak működését. Jelentős költségvetési hiányt és bevételkiesést eredményezett a fenntartónál. A források több részről állnak, egy részét jogszabály garantálja, amely a működést hivatott fedezni. Azonban a fejlesztések nagyban függenek a fenntartó helyzetétől. Ezért **nehéz a könyvtáraknak fejlesztési stratégiájukat hosszú távra meghatározni**. A pályázati lehetőségekkel minden esetben élnie kell a könyvtárnak, hiszen ezzel lehet a fejlesztéseknek utat biztosítani. Azonban ezek a lehetőségek esetlegesek és kimenetelük bizonytalan, így nem tervezhetőek biztosan.

Átalakult a könyvkiadás-könyvpiac is, amely a KSH által mért adatok alapján jellemzően azt a képet mutatja, hogy 2010 óta folyamatosan nő a megjelenő címek száma, viszont csökkennek a példányszámok.⁴ Ugyanakkor az is megfigyelhető, hogy **jelentősen nőttek a könyvek árai**. A könyvtárak hagyományos szerepe, a dokumentumokhoz való hozzáférés biztosítása ennek következtében felértékelődhet.

3.1.3. Társadalmi környezet

Hajdúböszörmény Debrecen agglomerációjában fekszik, Hajdú-Bihar megye második legnagyobb városa, Magyarországon az ötödik legnagyobb közigazgatási területtel (külterületei: Bodaszőlő, Hajdúvid, Pród) rendelkezik, népessége 2023. év elei adatok alapján 30 196 fő. Hajdúböszörmény Városában a lakosság korosztályi összetétele előregedő képet öltött, az öregségi mutató folyamatosan emelkedő értéket mutat, bár még így is jóval elmarad az országos értéktől, a lakosságszám növekedése megállt, illetve csökkenésbe csapott át.

Hajdúböszörmény Városa a hajdúvárosok legnagyobbika, **jelentős történelmi múlttal és a lakosságra jellemző hajdúvárosi öntudattal** rendelkezik, pozitív társadalmi jelenség, hogy erősödött a városi lakosság identitástudata, **lokálpatriotizmusa**, nőtt a helyi lakosság körében a társadalmi felelősségvállalás és a civil aktivitás. Hajdúböszörmény városában a jelentős

⁴ A könyvkiadás főbb jellemzői. KSH. Elérhető:
<https://www.ksh.hu/docs/hun/xftp/idoszaki/kkiadas/2020/index.html>

társadalmi kohéziós erőként a vallási közösségek említhetők. Egyre fontosabbak ugyanakkor a nemzeti, helyi értékek, a helyi, hagyományokra építő kultúra, valamint az ehhez kapcsolódó programok támogatása.

A kultúrafogyasztásával kapcsolatosan jelentősek a generációs különbségek. A fiatalokra jellemző leginkább az a beállítódás, hogy az élő kulturális program számukra mindig nagyobb élmény, manapság azonban a kulturális időtöltésük egyre inkább az internethez kötődik. A középgenerációra (30-59 évesek) jellemző leginkább az, hogy a kulturális elfoglaltság számukra elsősorban idő kérdése. Az idős generációra jellemző leginkább az a közvetett magatartás, hogy szinte csak otthoni a kulturális időtöltésük, nem vásárolnak kulturális terméket, nem használják az internetet kulturális céllal.⁵

Általánosságban elmondható, hogy a pandémiai és a jelenlegi gazdasági és energiaválság a társadalomban is éreztette hatását, sokakat egzisztenciálisan is érintett: elvesztették munkájukat, megélhetésüket, romlott a háztartások anyagi helyzete. Elterjedt a Home Office, a távmunka, jellemző az online életmód, online szórakozás és az online vásárlás, az újrahasznosításra való törekvés is megjelenőben van. **Jelentős a minőségi szolgáltatások iránti igény, de emellett felerősödött a közösségi média szerepe,** főleg a fiatalabb generáció körében. A vizualitás, a látvány eluralkodása és az imázsok szerepe jelentős. Felgyorsult az élet, erősödött az emberek azonnali információhoz jutásának igénye.

A minőségi tudás szerepe felértékelődött, a digitális írástudás, illetve a digitális írástudatlanság problémája előtérbe került, az idegen nyelvek tudása mára alapvetővé vált, amelyhez a könyvtáraknak a beszerzéseik során alkalmazkodniuk kell, hogy szolgáltatni tudják a felhasználók felé ezeket a dokumentumokat. A közművelődési intézményeknek és a könyvtáraknak fontos szerepe van a társadalmi különbségek, az esélyegyenlőség javításában; **a minőségi, hiteles tudáshoz való hozzáférés biztosítása felerősíti a könyvtárak társadalmi szerepét.** Megváltoztak az olvasási szokások, a fiatalok, de az idősebb generációk körében előtérbe került a gyorsan hozzáférhető, ellenőrizetlen forrásból, a közösségi médiában elérhető, kevés szöveget, sok képet tartalmazó, hír- és információfogyasztás, amely sok esetben átjárhatatlan vélemény buborékok kialakulásával jár együtt. Ezeket a csoportokat a könyvtáraknak nehéz megszólítaniuk. Igényesebb felhasználói rétegekben az e-book olvasók használata van elterjedőben. A könyvtárak egyelőre nem tudják kezelni az e-könyvek adta lehetőségeket.

Előtérbe került a közösségépítés, a könyvtárak hagyományos, csupán a dokumentumok kölcsönzésére fókuszáló szerepe háttérbe szorul, **új szolgáltatásokra, közösségi szintérenként**

⁵ Dr. Pavluska Valéria: Kulturális trendek és a marketing. Kultúrafogyasztás – kultúramarketing megoldások. Elérhető: http://www.azenkonyvtaram.hu/documents/11543/35235/Pavluska+Valéria_Kultfogy-kultmark_PV.pdf/0a85bc7a-d74d-4967-8351-ddd56d0e9b53

való működésre van szükség. Fontos, hogy a könyvtárak közszolgáltatásaikkal hozzájárulnak a társadalmi jólét biztosításához.

3.1.4. Technológiai környezet

Az internet térhódításával kialakult ez e-társadalom, elsősorban a fiatal generáció körében, létrejöttek a virtuális közösségek. Az új generációk (Y és Z korosztályok, a 15-29 évesek) információkeresési és kezelési szokásai jelentősen eltérnek a korábbi korosztályok gyakorlatától, **erősödik a távhasználat és az elektronikus dokumentumok iránti igény.** Olyan óriási sebességgel fejlődik a technológia, hogy lehetetlen vele lépést tartani a költségvetési intézményeknek. Az IKT eszközök gyors fejlődése megköveteli, azok alkalmazását, követését a könyvtárakban. ***Ma már nem az a kérdés, hogy hozzáférünk-e az információhoz, hanem hogy releváns-e és hiteles forrásból származik-e az információ.*** A hangsúly a papír alapú dokumentumokról a digitális dokumentumokra helyeződik, előtérbe kerül a tartalomszolgáltatás. Egyre nagyobb teret hódítanak az integrált keresőeszközök, a WEB 3.0, növekszik az igény az integrált és a távszolgáltatások iránt. A kulturális és könyvtári szolgáltatásokban is **megjelent a mesterséges intelligencia**, az 5G, a VR-technológia. A webináriumok, e-konferenciák közösségi fórumok, a tanulás egyre elterjedtebb formái.

3.1.5. Természeti környezet

Az állam által fenntartott intézményekként **a közkönyvtáraknak és a felsőoktatási könyvtáraknak** fenntartható konstrukcióval, kritériumokkal és elvekkel kell rendelkezniük annak érdekében, hogy takarékosan bánjunk a természeti erőforrásokkal, a lehető legkisebbre csökkentsük a környezeti ártalmakat, ésszerűen kezeljük a közös tulajdont, és megfelelően bánjunk a szilárd hulladékkal, nem is beszélve arról, hogy küldetésüket másokkal együttműködve valósítsák meg, kiszélesítve az információhoz való hozzáférést és ösztönözve az olvasást, valamint a fenntartható gyakorlatokat.⁶⁶ **A környezettudatos gyermeknevelés** alapjai otthon, kisgyermekkorban kezdődnek, de nagyon sok múlik azon, hogy mit, hogyan és hol tanulnak később a gyerekek. Nagy szerepe van az oktatási intézményeknek és a közkönyvtáraknak a szemléletformáló nevelésben és **szemléletformáló gondolkodás elterjesztésében.** Korunk legnagyobb, globális civilizációnk egészét érintő környezeti, társadalmi és gazdasági kihívása a klímaváltozás. A fosszilis energiák kibocsájtásának leállítása elengedhetetlen a folyamat fékezésében. A klímareziliens társadalmak, helyi közösségek létrehozásához szemléletmód váltásra van szükség. A tudatos fogyasztás, az egészségmegőrzés, a hulladéktermelés és feldolgozás, a fenntartható gazdálkodás terén stb. **hiteles és cselekvésre ösztönző információkra** **szükségese**k, akár különféle dokumentumok,

⁶⁶ Petra Hauke: Zöld írástudás. Szakmai készségek, kompetenciák és célok a zöld könyvtár menedzseléséhez. Szempontok a magyar kollégák számára, tartalmi összefoglaló. – In: Szakmai ismeretek és készségek – átalakuló hivatás. Válogatott könyvtártudományi tanulmányok. Szerk. Barátné Hajdu Ágnes. Budapest, MKE, 2020.

előadások formájában, mely információk átadásában a könyvtáraknak kiemelt szerepe, feladata van.⁷⁷

3.1.6. Jogi környezet

A könyvtárak működését hatályos jogszabályok és rendeletek szabályozzák, amelyek az elmúlt években jelentősen módosultak és ezáltal alapjaiban változtatták meg a könyvtárak működését, a szolgáltatási körülményeket és a könyvtárakban dolgozók életét. Módosult az 1997. évi kulturális törvény, a könyvtárakban dolgozók jogállását, bérezést, elismerését meghatározó jogszabály, a minőségirányítás szerepe erősödik a nyilvános könyvtárakban, életbe lépett az Európai Unió általános adatvédelmi rendelete (GDPR) is, amely rendelkezései a könyvtár működésének valamennyi területén alkalmazni kell. **A könyvtárosokra sokféle feladat hárul, a tőlük elvárt kompetenciák egyre nőnek. Társadalmi megítélésük, anyagi megbecsülésük azonban ezzel nincs arányban.** A kihirdetett veszélyhelyzetek következtében a jogszabályi környezet szinte napról napra változik, ami folyamatos figyelmet és nyomon követést igényel a könyvtárosoktól. A változó jogszabályi környezetben folyamatosan módosítani szükséges az intézmény alapdokumentumait, belső szabályzatait.

3.2. SWOT elemzés – belső adottságok vizsgálata

A SWOT elemzés olyan stratégiai tervezőeszköz, mely segít értékelni intézményünk erősségeit, gyengeségeit, lehetőségeit és veszélyeit. Tartalmazza **a szervezet belső és külső környezetének felmérését.** Kiterjed az intézmény minden területére: **erőforrások, szervezet, szervezeti kultúra.** Ezáltal fel tudjuk mérni, hogy a hatékony intézményi célok eléréséhez mely erősségekre támaszkodjunk, hogyan használjuk ki a lehetőségeinket, illetve hogyan minimalizálhatjuk a gyengeségeket, veszélyeket. Az elemzés eredményeit felhasználjuk a hosszú távú tervezés során, illetve az éves tervezésnél, munkatervek készítésénél.

Belső	
Erősségek:	Gyengeségek
1. Hét évtizede létező, elismert intézmény. Jelentős szerepet vállal a város kulturális életében.	1. A sokrétű tevékenység maradéktalan ellátásához nagyobb dolgozói létszámmra lenne szükség.
2. Ideális, a város központjában található elhelyezkedés.	2. Kevés a raktározásra alkalmas terület dokumentumaink és eszközeink számára.

⁷⁷ Petra Hauke: Visszafordítható. - Budapest, HVG könyvek, 2019.

3. A munkatársak erős kötődése az intézmény szellemiségéhez, hagyományaihoz. 4. Az intézmény szakmai személyzete segítőkész és szakmailag elhivatott. 5. Korszerű munkaállomások. 6. Korszerű informatikai eszközök (felújított asztali számítógépek, laptopok, tabletek, e-book olvasók) a felhasználók számára. 7. A gyermekek számára vonzó, kibővített, felújított gyermekkönyvtár, modern bútorokkal. 8. Online katalógus (állományadatok, bizonyos kölcsönzéssel kapcsolatos távelérésű funkciók) 9. Gazdag és folyamatosan frissülő dokumentumállománnyal rendelkezik az intézmény. 10. Jól kiépített kapcsolatrendszer a város más kultúráközvetítést végző intézményeivel és közoktatási intézményekkel. 11. A mozgássérültek számára megoldott az akadálymentesítés. 12. Élő és interaktív kapcsolat a felhasználókkal. 13. Minőségi rendezvények a város lakosai számára. 14. Folyamatosan frissülő közösségi oldalak (Facebook, Instagram)	3. A helyismereti állomány nincs széleskörűen feltárva, retrospektív feltárása folyamatban van. 4. A dolgozók továbbképzése nem megoldott. 5. Felnőtt könyvtár szabadpolcos tereinek könyvespolcai cserére szorulnak. 6. Nincs közösségi-klub foglalkozás tartására alkalmas helyiség. 7. A raktári állomány egy része elavult. 8. Elavult honlap. 9. Elavult, nem energiatakarékos intézményi infrastrukturális hálózat (régi neon lámpák, elektromos hálózat, fűtési rendszer)
--	---

Külső	
Lehetőségek:	Veszélyek:
1. Pályázatokon való részvétel. 2. Élni a kedvezményes dokumentum-vásárlási lehetőségekkel, új dokumentum értékesítőkkal felvenni a kapcsolatot.	1. A költségvetési támogatás csökkenése mértékében elmaradhat a szerzeményezésre, illetve a közösségi programokra fordítható forrás. 2. A pályázati lehetőségek szűkülése.

3. Kedvezményes szolgáltatási akciókkal a felhasználók számának növelése. 4. A kapcsolatépítési lehetőségek még jobb kihasználása (iskolák, egyéb intézmények, civil szervezetek, más könyvtárak stb.), és ezeken keresztül a felhasználók számának növelése. 5. A PR tevékenység erősítésével, a kommunikációs csatornák igénybevitelével a könyvtár szolgáltatásainak népszerűsítése. 6. A könyvtári terek otthonosabbá tétele (guruló polcok, kanapé stb.), az olvasói igényeknek megfelelőbb állomány elrendezés. 7. Könyvtári alapítvány létrehozása, támogatók, szponzorok felkutatása. 8. Rendszeres könyvtári programok kidolgozása, óvodás, kisiskolás, felsős és középiskolás korosztály számára, oktatási intézmények bevonásával. 9. Minőségirányítási rendszer kiépítése.	3. A könyvtáros szakemberek anyagi motivációjának hiánya, esetleges elvándorlás veszélye. 4. Szakmai utánpótlás hiánya. 5. A továbbképzések forráshiánya miatt a könyvtáros szakemberek nem tudnak lépést tartani az új szakmai elvárásokkal. 6. Az elmélyült szakmai tevékenységre nincs elég idő (túlterheltség, kevés dolgozó). 7. Esetleges létszámcsökkentés veszélyezteti a könyvtár működését. 8. Gyorsan fejlődő információs technológiai eszközök beszerzésének elmaradása anyagi források hiányában. 9. A folyamatosan változó jogi környezethez való alkalmazkodás. 10. Energia veszélyhelyzet miatti intézkedések okán fellépő dolgozói diszkomfortérzés.
--	--

A Kertész László Városi Könyvtár erősségei közé tartozik, hogy hét évtizede létező, elismert intézmény, jelentős szerepet vállal a város kulturális életében. A munkatársak kötődnek az intézmény szellemiségéhez, hagyományaihoz. Korszerű munkaállomások állnak a munkatársak rendelkezésére és korszerű informatikai eszközök (felújított asztali számítógépek, laptopok, tabletek, e-book olvasók) a felhasználók számára. Gazdag és folyamatosan frissülő dokumentumállománnyal rendelkezik az intézmény. Élő és interaktív kapcsolatának köszönhetően a pandémiás időszakot követően növekvő olvasói létszám jellemzi az intézményt.

A Kertész László Városi Könyvtár gyengeségei között a leghangsúlyosabb probléma a sokrétű tevékenység maradéktalan ellátásához nagyobb dolgozói létszámra lenne szükség. A dolgozók továbbképzése nem megoldott és a nyugdíjba vonuló kollégák szakmai tudásának pótlása sok esetben nehezen megoldható, hiszen egyre kevesebb könyvtáros szakembert képeznek országos szinten. Kevés a raktározásra alkalmas terület dokumentumaink és eszközeink számára. Nincs közösségi-klub foglalkozás tartására alkalmas helyiség. Elavult honlapunk teljes körű átdolgozása fontos feladat, azonban anyagi források híján kétséges.

A Kertész László Városi Könyvtár lehetőségei között szerepel a kapcsolatépítési lehetőségek még jobb kihasználása (iskolák, egyéb intézmények, vallási közösségek, civil szervezetek, más

könyvtárak stb.), és ezeken keresztül a felhasználók számának növelése. PR tevékenység erősítésével, a kommunikációs csatornák igénybevétele a könyvtár szolgáltatásainak népszerűsítése. Fontos célkitűzés a könyvtári terek otthonosabbá tétele (guruló polcok, kényelmes kanapé, stb.), az olvasói igényeknek megfelelőbb állomány elrendezés. A szűkülő anyagi források tekintetében célszerű lenne létrehozni egy könyvtári alapítványt, támogatók, szponzorok felkutatása mellett.

A Kertész László Városi Könyvtár legfőbb veszélyforrása a költségvetési támogatás csökkenése miatt elmaradó közösségi programok hiánya és a könyvtáros szakemberek anyagi motivációjának hiánya, amely elvándorlást eredményezhet. Egy esetleges létszámcsökkentés pedig veszélyezteti a könyvtár működését.

3.3. Nemzetközi és hazai szakmai trendek

A változó társadalmi, gazdasági, technológiai környezet hatására új elvárások hárulnak a könyvtáros szakemberekre. Új ismeretekkel, képességekkel és kompetenciákkal kell kiegészíteni a könyvtárosok tudását, hogy a kihívásoknak meg tudjanak felelni. A könyvtár stratégiai tervezése során kiemelt figyelmet kell folytatni a könyvtári ágazat nemzetközi és hazai szakmai trendjeire.

Jelenleg hazánkban az egyik lényeges törekvés a **Közügyteményi Digitális Stratégia** elvárásainak való megfelelés, azaz a digitális ökoszisztéma kihívásai, a társadalmi felelősségvállalás, a digitális környezetben megvalósuló fogyasztóorientáció és a minőségbiztosítás újragondolása. Célja, hogy minél szélesebb körben elérhetővé tegyék a gyűjteményeket. Egyéb átfogó stratégiával jelenleg nem rendelkezik a hazai szakma, azonban a XXI. század könyvtári trendjeit jól tükrözik a nemzetközi könyvtári szakmai egyesületek stratégiája. Az IFLA 2019-2024 időszakra vonatkozó szakmai stratégiája: 1. A könyvtárak egységes hangjának megerősítése, 2. A szakmai gyakorlat fejlesztése, 3. A könyvtári terület összekapcsolása és erősítése, 4. Az IFLA szervezetének optimalálása.⁸

Az Amerikai Könyvtárosok Egyesületének a Jövő Könyvtára Központja azon dolgozik, hogy azonosítsa a könyvtárak és a könyvtári munkafolyamatok szempontjából releváns és aktuális trendeket. Az általuk készített gyűjtemény a könyvtárak és a könyvtárosok számára nyújt segítséget annak megértésében, hogy a trendek hogyan fejlődnek és miért számítanak a könyvtári rendszer jövőjében. A trendeket hét kategóriába sorolják: társadalom, technológia, oktatás, környezetvédelem, politika és kormányzat, közgazdaságtan és demográfia.

A könyvtárak átalakulása folyamatos, főbb jellemzőik:

- *Új gondolkodásmód a felhasználókról, a felhasználó áll a középpontban a gyűjtemény és a dokumentumok helyett.*

⁸ IFLA Strategy 2019-2024. Elérhető: <https://www.ifla.org/units/strategy/>

- *A könyvtár folyamatos párbeszédben áll használóival, s együttműködő partnerként tekintenek egymásra.*
- *Új könyvtári tér, új könyvtári funkciók a térben.*
- *Partnerség és önkéntesség szerepe.*
- *Feladatmegosztás és együttműködés.*
- *IT eszközökkel való ellátottság és új eszközök alkalmazása a könyvtári szolgáltatásokban.*
- *Digitális készségek, digitális gondolkodásmód és digitális információs források használatának előtérbe helyezése.*
- *Tudáscsere más könyvtárakkal.*
- *Infrastruktúra átalakulása: felhőtechnológia alkalmazása a katalógusok elérésében, digitalizált tartalmak elérésében, mobiltechnológia (hordozható eszközök, applikációk), mesterséges intelligencia könyvtári környezetben (pl. kereséseknél), humanoid robotok (RFID-olvasók, könyvszortírozó robot), markerspace (digitális közösségi alkotóműhelyek), webarchiválás, virtuális könyvtári terek (VR szemüvegek), könyvtárak a közösségi médiában.⁹*

Az IFLA irányelvek szerint **a zöld és fenntartható könyvtár olyan könyvtár**, amely számol a környezeti, a gazdasági és a társadalmi fenntarthatósággal. A zöld és fenntartható könyvtárak bármilyen méretűek lehetnek, azonban **rendelkezniük kell egyértelmű fenntarthatósági programmal**, amely tartalmazza az alábbiakat:

- **Zöld épületek és felszerelések:** az épületek és a felszerelések károsanyag-kibocsátását és szénlábnyomát aktív módon csökkentik;
- **A zöld iroda alapelvei:** a rutinszerű működés és a munkafolyamatok környezetileg fenntarthatók;
- **Fenntartható gazdaság:** a fogyasztás korlátozott, a körforgásos, megosztáson alapuló gazdasági gyakorlat fejlett, és a helyi közösség számára elérhető megoldást kínál;
- **Fenntartható könyvtári szolgáltatások:** a releváns és naprakész információ a használók számára könnyen hozzáférhető; a kínálat részét képezik a közösen igénybe vehető terek és eszközök, valamint a környezettudatosság kialakítását célzó képzések; a működés hatékony; a könyvtár pozitív karbon-tenyérlenyomattal rendelkezik.
- **Társadalmi fenntarthatóság:** jellemző rá a színvonalas oktatás, a műveltség, a közösség bevonása, kulturális sokszínűség, társadalmi elfogadottság és általában a részvételen alapuló működés; a könyvtár aktívan vesz részt a társadalmi egyenlőtlenségek csökkentésében.
- **Környezetvédelmi menedzsment:** a környezetvédelmi célok leírhatók a SMART-módszerrel (specifikus, mérhető, elérhető, reális és időhöz kötött); a könyvtár azon dolgozik, hogy csökkentse a környezetre gyakorolt negatív hatását; tájékoztatja a széles közönséget a

⁹ Racskó Réka – Barna Szilvia – Kapalkó Réka: Pillanatkép a könyvtári digitális transzformáció aktuális trendjeiről. – In: Tudományos és Műszaki tájékoztatás, ISSN 0041-3917, 2021. (68. évf.) 2.sz., 68-82.p.

környezetpolitikájáról, annak a gyakorlatba való átültetéséről, és a környezetvédelmi tevékenysége eredményeiről;

- *Elköteleződés az általános környezeti célok és programok mellett:* az elköteleződés irányát az ENSZ fenntartható fejlődési céljai és az éghajlatváltozásról szóló Párizsi Megállapodás, illetve az ezekhez kapcsolódó környezetvédelmi tanúsítványok és programok szabják meg.¹⁰

4. Vezetői program 2024-2028

4.1. Vezetői célok

A könyvtárra sokan egy letűnt kor részeként tekintenek. Sokszor kérdezik tőlem, hogy olvasnak-e még az emberek. Ma valóban kevesebben olvasnak, és kevesebb a könyvtári tagság, mint jó pár évtizeddel ezelőtt, hiszem ma már óriási kulturális kínálat áll az emberek rendelkezésére, mégis azt gondolom a könyvtárak népszerűsége továbbra is töretlen, bár funkciójuk sokat változott. **A könyvtár lényege ma már nem az, hogy rengeteg könyvet tároljon polcain, hanem az olvasó az ember a fontos.** A könyvtárnak fokozottan jelen kell lennie a város kulturális életében. Ennek érdekében rengeteg programot kell szerveznie, például gyermekfoglalkozásokat, író-olvasó találkozókat, kiállításokat, ugyanakkor közösség-szervező tevékenységet is végeznie kell. Én vallom, hogy aki gyermekkorában megszereti a betűket, az később olvasó felnőtt lesz és annak a varázsa nem tűnik el, amikor az ember a kezébe vesz egy könyvet és lapozgatja, olvassa, jöjjön bármilyen technológiai fejlesztés. Ezért is fontos a fiatal generációk olvasóvá nevelésének fokozott segítése, a mai digitális világban.

2024-től továbbra is fontos cél **a könyvtár ismertségének növelése, a szolgáltatásaink minél szélesebb körben történő megismertetése, új szolgáltatások bevezetése.**

A kreatív és jó szervezőkészséggel rendelkező kollégák megbecsülése elengedhetetlen. A könyvtárosok nagy tapasztalattal rendelkeznek abban is, hogy milyen könyveket keresnek a legtöbben. Óriási a könyvpiaci kínálat, mi ezzel igyekszünk lépést tartani. Az óriási könyvpiaci kínálat is azt jelzi, hogy van igény az olvasásra, az olvasás által nyújtott élményszerzésre.

Kiemelt cél **a könyvtári terek otthonosabbá tétele**, a rugalmasan alakítható, átszervezhető, nyitott, tágas terek, melyek megvalósítása azonban nagyban függ az anyagi forrásoktól.

A **közösségépítés** fontos feladata a kultúráközvetítő intézményeknek. Célom, hogy a könyvtár, mint közösségi „otthon” legyen, ahol mindennapos a máshol nem megszerezhető közösségi élmény.

¹⁰ Mit értünk zöld könyvtár alatt? Elérhető: IFLA-GreenLibraryDefinition_Hungarian_2022.pdf

Célom a **fenntarthatóság, a klímatudatos gondolkodás elterjesztése, erősítése**. Az olvasók és a könyvtárosok környezettudatos szemléletformálását szeretném elérni.

Az új információhordozók és információs környezet elterjedésével **a könyvtáraknak is változniuk és alkalmazkodniuk kell**: technológiai környezet fejlesztése, korszerű IT-biztonsági megoldások alkalmazása, biztonságos adatvédelmi környezet létrehozása, könyvtárosok részvétele továbbképzési programokon, digitális írástudásuk folyamatos fejlesztése, könyvtári mobil alkalmazások használata, automatizált technológiák használata a tárolásban, raktározásban és a könyvvisszavételben, streaming szolgáltatások igénybevétele, saját programok online módon történő közvetítése.

A következőkben azokat a gondolatok szeretném megfogalmazni, amelyek mentén elképzelem a következő néhány év vezetői céljainak megvalósítását, illetve a Kertész László Városi Könyvtár stratégiai céljainak kitűzését.

4.2. Stratégiai célok kialakítása

A stratégiai tervezés fő szempontjai **a használók igényeinek felmérése**. Könyvtárunk Hajdúböszörmény és külterületeinek közösségét szolgálja, ezért szolgáltatásait az adott közösség igényeire kell szabnia. Ehhez pedig a használói és a könyvtárat nem használó csoportok minél szélesebb körű bevonását tartom szem előtt.

Folyamatosan figyeljük **a használói igények változását**, azonban egy hosszútávra szóló stratégia előtt egy kampányszerű, **célzott igényfelmérésre** is szükség van, mely bármely döntés előtt szem előtt tartja a használói igényeket. Tervezem a használói visszajelzések rendszerét tudatosan kialakítani és tervezetten működtetni. Ehhez **át kell gondolni a felmérések célját, célcsoportjait, az adatgyűjtés módszerét és időpontjait**, valamint azt, hogy felméréseinkkel, mely **szolgáltatási területeinket** fedjük le. A használókat be kell vonni a tervezésbe: ötleteket, tippeket gyűjthetünk városi rendezvényeken, workshopokon. A felméréseket végezhetjük online kérdőívvel, személyes interjúval, fókuszcsoportos vizsgálattal, közösségi fórumon, spontán beszélgetések, online vagy fizikai üzenőfal segítségével.

A stratégia tervezéshez **segítségül kell hívni a munkatársakat** is, hiszen az egyes szakterületekről a legtöbb információval ők rendelkeznek, fontos, hogy a tervezés különböző fázisainál meg legyenek szólítva.

Intézményünk stratégiai irányelveit a fenntartó stratégiai tervéhez kell igazítani, hogy azok megvalósulását a könyvtár eszközeivel elősegítse.

Hajdúböszörmény város fontos stratégiai célja a közművelődési hálózat fejlesztése és a kulturális intézmények technikai korszerűsítése, kiemelten az egyes külterületi

településrészek hiányzó közösségi tereinek megteremtését, valamint a már meglévők fejlesztését. Emellett megcélzandó a város egészére nézve a lakosság digitális írástudásának növelése, illetve az e-kultúra fejlesztése is. **A fenntartó stratégiai törekvéseire a könyvtár reagál saját küldetésével, stratégiai céljaival és jövőképével.**

4.2.1. Küldetés

Jelmondatunk: Közösségként – együtt!

A Kertész László Városi Könyvtár, mint Hajdúböszörmény város nyilvános közkönyvtára legfőbb feladatának tekinti, hogy a város lakói számára egységes, sokrétű, magas színvonalú, értékteremtő és értékközvetítő könyvtári közszolgáltatást biztosítson.

Célja, hogy a tudás-, információ- és kultúraközvetítő tevékenységével hozzájáruljon használói életminőségének javításához, segítse az oktató- és nevelőmunkát, a tanulást, a világban való tájékozódást, a szabadidő hasznos eltöltését, a napi friss hírekhez való könnyű hozzáférést.

Könyvtárunk közösség-szervező munkájával a város szellemi életének, közéletének információs központjaként, figyeli, felméri és támogatja az egyéni és közösségi igényeket és azok változásait. Változatos, színvonalas programjaival, csoportfoglalkozások szervezésével a művelődés és kikapcsolódás fontos helyszíne, közösségi tere minden korosztály számára.

Könyvtárunk küldetésének tekinti a helyi lakosság körében az olvasás népszerűsítést, a klímatudatos zöld szemlélet és annak átadását használóinak.

Különös figyelmet fordít a helyismereti dokumentumok gyűjtésére és digitalizálására, a helyi értékek közvetítésére az irodalom és a művészetek területén, növelve ezzel a helyi közösség összetartását, öntudatát.

Munkánkat együttműködve végezzük a fenntartóval, közoktatási és kulturális intézményekkel, a város más könyvtáraival, partnereinkkel, nagy hangsúlyt fektetve az olvasóvá nevelésre, illetve a felnőtt lakosság digitális kompetenciájának fejlesztésére.

Megkülönböztetés nélkül biztosítjuk az esélyegyenlőséget a társadalomból bármilyen okból kiszoruló, hátrányos helyzetű emberek számára.

4.2.2. Jövőkép

Olyan könyvtárat szeretnénk kialakítani, amely mindenkinek második otthona lehet, ahol közvetlen a kapcsolat a felhasználókkal, a sokoldalú, jól képzett könyvtárosok ismerik igényeiket, szokásaikat. A találkozások helyeként **programjaival és szolgáltatásaival kapcsolatot teremt az emberek között, támogatja a helyi közösségek létrejöttét. A kulturális területen ingyenes rendezvényeivel, programjaival széles rétegek számára biztosít részvétel lehetőségét, **a közösséghez tartozás élményét.** Ha a Hajdúböszörményben élőknek bármilyen**

dokumentumra, információra (hagyományos, digitális, elektronikus) van szükségük, a Kertész László Városi Könyvtár jusson eszükbe, ahol azt megtalálhatják. A felhasználóknak egyformán rendelkezésére álljanak a hagyományos (könyvkölcsönzés, helyben használat) és a 21. század információ kereséséhez szükséges korszerű szolgáltatások és eszközök. **Olyan zöld könyvtár, amely környezetbarát gondolkodást és cselekvést, az ökológiai szempontok figyelembevételét kívánja elterjeszteni az intézmény dolgozói és felhasználói között egyaránt.**

4.2.3. Szervezeti értékek

A Kertész László Városi Könyvtár kis létszámú intézmény, **munkatársai elkötelezettek** abban, hogy Hajdúböszörmény Város lakosságának korszerű és minőségi szolgáltatást nyújtsanak. A vezető és a kollégák ismerik egymás erősségeit, gyengeségeit. A kollégák nagy része felsőfokú végzettséggel, **nagy munkatapasztalattal rendelkeznek.** A közalkalmazotti jogviszony megszűnése után is minden kolléga maradt az intézményben, mert elhivatott és elkötelezett. **2022 óta** minden dolgozó elmondhatja a véleményét, javaslatát, **demokratikus vezetés jellemzi az intézményt.** A határidők betartása, az információk időbeli átadása segít bennünket abban, hogy a kitűzött céljainkat megvalósítsuk.

A könyvtár szolgáltatásai és gyűjteményének szervezése a felhasználói igények, a folyamatos visszajelzések alapján alakulnak. **Minőség központú gondolkodás** jellemzi a könyvtárat, mely megjelenik a munkavégzés során, illetve a személyes kapcsolatokban is.

Esélyegyenlőségi szempontok előtérbe helyezése jellemzi könyvtárunkat, mely megjelenik a könyvtár épületének kialakításában, a könyvtári szolgáltatásokban, eszközökben, a gyűjteményben, valamint a könyvtár honlapján.

A minőségi szempontok érvényesülnek a könyvtári környezetben is. Tiszta, fényes terekben, anyagi lehetőségeihez mérten igényes bútorokkal és berendezésekkel várja felhasználóit.

4.2.4. A Kertész László Városi Könyvtár stratégiai céljai és fejlesztési területei:

Átfogó cél:

A 21. század elvárásainak megfelelő, minőségi szolgáltatások megvalósítása, a városban betöltött kulturális és közösség- és szemléletformáló szerep erősítése. A helyi közösség igényeinek, szükségleteinek, elvárásainak kielégítése. A fejlődéséhez és jólétéhez, valamint a társadalmi és gazdasági kihívásokhoz történő alkalmazkodáshoz történő hozzájárulás.

Alapvető célok:

1. **A Kertész László Városi Könyvtár biztosítsa a szabad hozzáférést minden nyilvánosságra került dokumentumhoz, adathoz, információhoz. Korszerű,**

minőségi szolgáltatásokkal, szakmailag felkészült, motivált, munkatársakkal álljon a felhasználók rendelkezésére. A teljességre törekvően gyűjtse a Hajdúböszörmény és környéke honismereti, helytörténeti irodalmát.

Beavatkozási területek:

- Az oktatást, képzést, művelődést, szórakozást segítő minőségi szolgáltatások erősítése.
- A helyismereti dokumentumok gyűjtése, digitalizálása, cikkadatbázis folyamatos építése.
- Tervszerű állományalakítás, különböző dokumentumtípusok beszerzése a felhasználói igények, érdeklődés maximális figyelembevételével.
- Az elektronikus katalógus pontosan tükrözze állományunkat, ennek érdekében folyamatos karbantartás szükséges. Új eszközök bevezetése a könyvtári szolgáltatásokban (felhőtechnológia, mobiltechnológia, alkalmazások).
- A munkatársak szakmai fejlődésének elősegítése. Továbbképzéseken, workshopokon, programokon való részvétel.

2. A könyvtár egyesítse a hagyományos és digitális könyvtár funkcióit, legyen információs központ és kultúraátadó, kulturális és olvasási kompetenciákat fejlesztő közösségi tér.

Beavatkozási területek:

- A közösség tagjaival folyamatos kapcsolat, konzultáció és együttműködés, szükségletfelmérés és közösségépítő és közösségfejlesztő programok szervezése.
- Az olvasáskultúra és az olvasási- és digitális kompetenciák fejlesztése, támogatása gyermek és felnőttek körében. Vetélkedők, olvasópályázatok, könyvtári órák, író-olvasó találkozók, könyvklub, könyvtári piknik szervezése.
- Eszközök sokfélesége: diavetítő, notebook, tablet, e-book olvasó beszerzése.
- A könyvtári terek otthonosabbá és többfunkciósá tétele: rugalmasan alakítható, átszervezhető, nyitott, tágas terek, olvasó- és tanulásarkok kialakítása.

3. A fenntarthatóság, környezettudatosság, az alkalmazkodó, élhető város, a klímatudatos gondolkozás elősegítése, erősítése.

Beavatkozási területek:

- A könyvtár épületének zölddé tétele: energiatakarékosság, szelektív hulladékgyűjtés, természetes anyagok használata, leselejtezett könyvek újra hasznosítása, zöldítés, növénycsere.

- Papírmentes intézmény megvalósításának célkitűzése. A munkavégzés során kiemelt jelentőségű a költségtakarékosság és a zöld szemlélet. Zöld Könyvtári Munkacsoport létrehozása, melynek célja, hogy elősegítse az olvasók és a könyvtárosok környezettudatos szemléletformálását.
- Zöld gyűjtemény kialakítása „Zöld Sarok” néven: a fenntarthatósággal foglalkozó irodalom beszerzése, állománybővítés, könyvajánlók, recenziók készítése.
- Zöld programok, rendezvények, játékok, szemléletformáló előadások.
- Bekapcsolódtunk a Jane Goodall alapította Rügyek és gyökerek mozgalomba „Remény kertészei” csoportnéven – célunk fiatal generáció szemléletformálása cselekvésen keresztül.
- Könyves megálló létesítése intézményi összefogással, ahol a leselejtezett és ajándékba kapott, vagy hagyatékából származó könyveket ingyen elvihetik a város lakosai.
- Partneri kapcsolat kialakítása és fenntartása a „zöld” területen tevékenykedő civil szervezetekkel, alapítványokkal Debreceni Természettár, Hajdúböszörményi Zöld Kör, Egészségfejlesztési Iroda Hajdúböszörmény, KEF, stb.

4. A könyvtár ismertségének növelése, a szolgáltatásaink minél szélesebb körben történő megismertetése.

Beavatkozási terület:

- Könyvtárunk tevékenységéről, szolgáltatásairól, rendezvényeiről folyamatos híradás a Szabadhajdú hetilapban, Hajdúböszörmény város honlapján, annak applikációjában és facebook oldalán.
- A közösségi oldalak (Facebook, Instagram) használata, hiszen fontosnak tartjuk, hogy a mindennapi kommunikációban figyelembe vegyünk a használói szokásokat, az új közösségi csatornák megjelenését.
- Youtube csatorna létrehozása, annak érdekében, hogy azon keresztül közvetítsük a rendezvényeinket és rövid videók által mutassuk meg a könyvtári munkafolyamatokat.
- Városi rendezvényekre történő kitelepülés, annak érdekében, hogy minél többen ismerhessék meg a könyvtár által kínált szolgáltatásokat.

4.3. A könyvtár vezetése és működésének fejlesztése

Ahhoz, hogy a könyvtárban felkészült, megfelelő kompetenciákkal rendelkező munkatársak várják az olvasókat elengedhetetlen a **hatékony belső kommunikációs csatornák** működtetése, **képzési igények felmérése**, lehetőségek és források függvényében ezek megvalósítása. Ugyancsak fontosnak tartom a **szakmai csapatépítő programok** szervezését, ahol jobban összekovácsolódhat a kollektíva és új szakmai ismeretekkel is gazdagodhat.

A dolgozók motiválásában nagy szerepet játszik a **csapatszellem, a brainstorming értekezletek** tartása, ahol minden résztvevő elmondhatja szabadon a gondolatait, észrevételeit, ötleteit egy-egy programmal, vagy problémával kapcsolatban. A soron következő vagy soron kívüli feladatokat együtt beszéljük meg. A jó vezető egy-egy jól sikerült program, kiállítás stb. után, nem felejtkezik el a **dicséret**ről sem. A rendezvények után az esetleges hibákat sem szabad elfelejteni, meg kell beszélni, hogy az legközelebb ne forduljon elő.

4.4. A vezető kapcsolata a fenntartóval és más társadalmi partnerekkel

Kiváló kapcsolatot ápolunk fenntartónkkal, Hajdúböszörmény Város Önkormányzatával és városunk polgármesterével. Napi kapcsolatban állunk az intézmény pénzügyeit felügyelő gazdasági csoporttal, kiktől rendszeres segítő támogatást kapunk.

Intézményvezetőként **fontosnak tartom a szoros kapcsolatot fenntartónkkal**, rendszeresen beszámolok az intézmény tevékenységéről, a fenntartó pedig jelzi, hogy mikor, miben várja a könyvtár vezetőjének és dolgozóinak jelenlétét, segítségét. Vezetőként figyelemmel kísérem a képviselő testület munkáját, az előterjesztéseket, minden bizottsági ülésen és képviselőtestületi ülésen részt veszek, majd beszámolok az intézményt érintő elhangzottakról a dolgozóknak. Az információ átadás folyamatos, első kézből történik.

Minden év elején a könyvtár beszámolóját és munkatervét a képviselő testület elé kell terjeszteni. **Fontos feladatként kezelendő a városi ünnepek tervezésében, szervezésében és lebonyolításában való intézményvezetői részvétel.**

A fenntartói irányelvekkel összhangban nagyon fontosnak tartom a **helyi civil szervezetekkel történő együttműködést**. A civil szervezetek a társadalom alapvető egységei, amelyek folyamatosan hozzájárulnak a közös helyi értékek mindennapi megvalósulásához. Közösségteremtő tevékenységüknek köszönhetően pedig hasznos partnerei lehetnek intézményünknek is. 2022 óta folyamatosan keresem az együttműködési lehetőségeket a különböző helyi civil szervezetekkel, egyesületekkel, alapítványokkal, amelyek fontos szerepet töltenek be Hajdúböszörmény közösségi életében. Erre alapozva számos könyvtári programot és kitelepülési lehetőséget tervezek a jövőben.

A közgyűjteményi és közművelődési intézményben dolgozó kollégákkal rendszeres a partneri együttműködés. A Hajdúsági Múzeum, a Hajdú Bihar Megyei Levéltár Hajdúböszörményi Fióklevéltára és a Hajdúhét Kft. munkatársaival kölcsönösen segítjük egymás munkáját. Elsősorban kutatómunkák, rendezvények, kiállítások szervezése és lebonyolítása során, de a gyűjteményi együttműködés jegyében csapatépítő tréninget is szerveztünk már. A közgyűjtemények közötti jó kapcsolat ápolását elengedhetetlennek tartom munkám során. Rendszeres kapcsolatot és egyeztetési lehetőségeket teremtenek az országos és helyi konferenciák a környező települések könyvtáraival, valamint a megyei hatókörű könyvtárral. A szakmai fejlődés szempontjából fontosnak tartom ezeken a rendezvényeken való részvételt.

A városunkban működő **közoktatási intézményekkel**, igazgatókkal, pedagógusokkal és a könyvtárpedagógus kollégákkal kiemelkedően jó kapcsolatot ápolunk. Az intézményi együttműködés alapja a jó pedagógus-könyvtáros kapcsolat, a személyes empátia és a jó kommunikációs kapcsolat. Csoportos könyvtárhasználati órára és tematikusan felépített foglalkozásokra rendszeresen érkeznek intézményünkbe iskolai és óvodai csoportok. A család mellett egyre nagyobb az iskola, a pedagógusok és a könyvtárosok fellelősége a gyermekek és fiatalok olvasóvá nevelésben, az olvasáskultúra támogatásában, a könyvtárhasználat és az információkeresés, valamint a szövegértés fejlesztésében. Ezért is nagyon fontos a szoros kapcsolat a közoktatási intézmények munkatársaival.

A **közösségi szolgálat** kapocs a középiskola és a könyvtár között. A lelkes és segíteni akaró diákok jelenléte a könyvtárban kölcsönösen hasznos mind a diák, mint a könyvtár szempontjából. Számtalan könyvtári munkába vonhatóak be a fiatalok. Közösségi szolgálat és a „Nyári Diákmunka” program keretében érkező diákok foglalkoztatása segítség a könyvtár számára. Minden esetben feltérképezésre kerülnek az intézménybe érkező diákok erősségei, gyengeségei. Igyekszünk az erősségekre építeni és olyan feladatokat bízunk rájuk, amelyek az intézmény épülését szolgálják. Például digitális könyvajánló, vagy könyvtárájánló video egy média szakos hallgató esetében.

4.5. Emberierőforrás-menedzsment

Szervezetünk a fenntartó által engedélyezett számú álláshelyet betöltő szakképzett munkatársakkal látja el a feladatokat. A Városi Könyvtár engedélyezett létszáma 9 fő. 8 fő könyvtáros dolgozik szakképesítéssel illetve felsőfokú végzettséggel. 1 fő kollégánk jelenleg takarító besorolásban dolgozik.

Folyamatosan figyelemmel kísérem a **Hajdúböszörményi Kormányhivatal Foglalkoztatási Osztálya által kínált foglalkoztatási lehetőségeket**, mivel önkormányzati döntés alapján nincs lehetőség létszámbővítésre. A jelenlegi intézményi létszám éppen eleget tud tenni a feladatoknak, de a gyermekkönyvtárban nagy szükség lenne 1 fő további gyermek könyvtáros alkalmazására.

Önkéntesek munkáját is igénybe szeretném venni. Ez a lehetőség építi a könyvtárosok és a használók közötti kapcsolatokat, ugyanakkor segíti a könyvtárosok munkáját. Kis intézmény vagyunk, célszerű bevonni a helyi közösség tagjait például az online térben a könyvtárról elérhető információk mennyiségének és minőségének alakítására. Ez az online térben való aktív jelenlétünket is segítheti.

Ahhoz, hogy a segítőkész, együttműködő, szakemberek megfeleljenek a mai kor kihívásainak, fontosnak tartom, hogy nem csak a vezető, de kollégák is **folyamatosan továbbképzéseken** vegyenek részt. Ennek érdekében folyamatosan ösztönzőm a kollégákat, hogy ragadjanak meg minden lehetőséget, akár konferencia, akár egy képzés keretén belül a fejlődésre. Folytatjuk a 2022-ben megkezdett **intézményen belüli tudásátadást** is, melynek keretén belül a kollégák

megtanulhatják például a plakát vagy video szerkesztés fortélyait. Jelenleg több kolléga gyakorolja a Huntéka Média modul használatát.

Az intézmény életében a mindennapi munka koordinálása, a szabadságok arányos beosztása nem jelent gondot. A könyvtár nyitvatartási óráinak száma szükségessé teszi minden könyvtáros beosztását az olvasószolgálati munkakörbe, csúsztatott munkakezdéssel és befejezéssel.

Töreksem arra, hogy a rendszeres hét eleji **megbeszélések és értékelések** mellett, több időt szánjunk a féléves, éves munkaértekezleteken az elért eredmények megbeszélésére és a fejlesztési irányokra.

A megnövekedett feladatellátás miatt a **munkaköri leírások felülvizsgálatára** nagy szükség van, kiemelt feladatként kezelendő a következő időszakban.

4.6. A munkatársak kompetenciájának fejlesztése

Annak érdekében, hogy reálisan láthassuk szervezetünk tagjainak kompetenciáit el kell készíteni a **szervezet humánerőforrásának SWOT analízisét**, illetve a **szervezetünk tudástérképét**, amely láthatóvá teszi a munkatársak kompetenciáit, a szervezetnél jelentkező erősségeket és hiányosságokat. A vizsgálandó kompetenciák a következők: számítógépes ismeretek (plakátkészítés, online kérdőív készítés, stb.), könyvtáros szakmai ismeretek (digitalizálás, információkeresés, stb.), egyéb kompetenciák.

4.7. Kapcsolat a könyvtárhasználókkal

A középpontban a felhasználó áll. Hajdúböszörmény város lakossága igényeinek, szükségleteinek, elvárásainak kielégítése a feladatunk. Az elégedett felhasználó több embernek mesélheti el a pozitív tapasztalatait, ezáltal akár új felhasználót is nyerhetünk, ugyanakkor az elégedetlen használót, partnert meg tudjuk nyerni, ha panaszukat, reklamációjukat megfelelően és gyorsan orvosoljuk.

Alapkövetelmény a könyvtárhasználók elvárásaival szembeni nyitottság. Ezért a könyvtárhasználókat rendszeresen meg kell kérdezni, mérni kell elégedettségüket, az eredményeket minden esetben figyelembe kell venni és beépíteni a munkatervbe.

A használói véleménynyilvánításra folyamatosan lehetőséget kell biztosítani, a könyvtárhasználók élhessenek panasszal. Fontosnak tartom, hogy lehetőséget adjunk akár a honlapon is véleménynyilvánításra, párbeszédre, kapcsolatfelvételre, például e-mail-hivatkozás, online vendégkönyv, szavazás/közönségsvavazás lehetőségét felkínálva.

Véleményem szerint nagy hangsúlyt kell fektetni a könyvtárhasználók megszólítására, erősíteni a lakossági, intézményi és civil kapcsolatokat, annak érdekében, hogy minél több lehetséges könyvtárhasználót nyerjünk.

A használók jelenlegi és jövőbeli elvárásainak feltérképezése érdekében rendszeresen, legalább évente **elégedettségméréseket, igényfelméréseket** kell végezni. A könyvtárhasználók véleményét figyelembe véve kell kialakítani az intézmény stratégiáját, fejleszteni szolgáltatásait, rögzíteni az éves munkatervet. A vizsgálat utáni kiértékelést követően intézkedési tervet kell készíteni. A megvalósuló tervekről a könyvtárhasználóknak folyamatosan információt, felvilágosítást kell kapniuk. A könyvtáros segítőkész, nyitott, személyes jelenlétét nagyon fontosnak tartom könyvtárunkban.

A fenntartóval együttműködve **könyvtárunk tevékenységéről, szolgáltatásairól, rendezvényeiről folyamatosan hírt adunk** a Szabadhajdú hetilapban, Hajdúböszörmény város honlapján, annak applikációjában és facebook oldalán. Fontosnak tartom a közösségi oldalak (Facebook, Instagram) használatát, 2023-tól **gyakran és tudatosan tervezett tartalommegosztással növeljük a közösségi oldalaink aktivitását** és saját Youtube csatornát hozunk létre, annak érdekében, hogy azon keresztül közvetítsük a rendezvényeinket. **További közösségi oldalakon is meg kell majd jelennie az intézménynek**, annak érdekében, hogy minél több potenciális felhasználót tudjon megszólítani.

Tapasztalataim alapján a potenciális használóink többsége elsődlegesen annak alapján ítéli meg az intézményt és helyezi el a szűkebb és tágabb kulturális mezőben, hogy miként jelenik meg a külvilág előtt, mit sugall magáról, anélkül, hogy a könyvtár munkájának valódi tartalmát megismerné. Így tervezem, hogy rövid **videók által bemutatjuk a könyvtári munkafolyamatokat** az igényfelméréstől egészen addig, míg az olvasó kezébe veszi a könyvtári dokumentumot.

4.8. Hatékony forrásgazdálkodás

A könyvtár nem rendelkezik önálló gazdasági osztállyal, a Napsugár Óvoda gazdasági csoportja látja el a könyvelési feladatokat. A könyvtárvezetőnek kiemelten fontos feladata a **napi szintű kapcsolat tartása az intézmény pénzügyi ügyintézőivel**. Az intézmény éves költségvetési tervét a vezető és a gazdaságvezető közös egyeztetés útján készíti el. Mielőtt a költségvetés tervezet a képviselőtestület elé kerül, egyeztetés folyik a fenntartó, a pénzügyi osztályvezető, a pénzügyi vezető és a könyvtárvezető között. Az esetleges újonnan felmerült könyvtári kéréseket, igényeket alapos indokkal, ész érvekkel kell alátámasztani. Az intézmény kiadásairól és bevételeiről minden hónapban pénzforgalmi információs adatlapot kér és kap a könyvtárvezető, annak érdekében, hogy a vezetői gazdálkodás kiegyensúlyozott, racionális, és takarékos legyen.

Szigorú gazdálkodási szemlélet jellemzi a vezetői gazdálkodást, különösen az energiaveszély-helyzet kapcsán felmerült önkormányzati intézkedések következtében, amely a dolgozók számára is elfogadott. Megbeszéléseinken az intézményvezető tájékoztatja a könyvtár dolgozóit az intézmény pénzügyi helyzetéről; a takarékoság minden esetben fontos szempontként kell, hogy érvényesüljön.

Az épület, amelyben a könyvtár helyet kapott a Városüzemeltetési Intézmény fenntartása alá tartozik. Folyamatos egyeztetés jellemzi a két intézményvezetőt, az energiafogyasztás, a helyiségek és az udvar karbantartásának ügyében.

Dokumentum beszerzés esetén legfontosabb kiválasztási szempont a vásárlási kedvezmény és a megbízható szállítás. Szállítóink, gyorsan és megbízhatóan teljesítenek.

A bevételi oldal a szolgáltatási díjakból és a selejtezésre kerülő könyvek esetleges értékesítéséből adódik.

A szűkülő anyagi források tekintetében célszerű lenne létrehozni egy **könyvtári alapítványt, helyi támogatók, szponzorok** felkutatása mellett. Elemezni kell a könyvtári célcsoportokat, és azzal a potenciális adományozóval felvenni a kapcsolatot, akiben az adott célcsoport szintén érdeklődést vált ki. Például: jelenleg egy helyi csillagászati körrel tárgyalások folynak egy lehetséges távcső-adományozás terén, melyet az érdeklődő gyermekek és felnőttek a könyvtárból kölcsönözhetnének; a könyvtár udvarán kialakításra kerülő fűszer- és gyógynövénykertben helyi kertészetek által adományozott növényeket ültethetnénk; olvasóteraszunkra adományként kapott kerti bútor kihelyezése, stb.)

4.9. IKT eszközök és e-szolgáltatások

Intézményünk a **HunTéka integrált könyvtári rendszer** segítségével tartja nyilván, és kölcsönzi dokumentumait, valamint biztosítja használóinak a távoli elérés lehetőségét. Gyűjteményünk feldolgozottsága teljes. **Digitális helytörténeti adatbázisunk** építése folyamatos a HunTéka rendszer Média moduljába.

Terveim között szerepel a **folyóirat-kezelési modul** megvásárlása is, amely segítségével az időszaki kiadványok cím- és állományadatait naprakészen nyomon követhetjük. Illetve új szolgáltatásként bevezetésre kerülne a **folyóiratok kölcsönzése** is, hiszen erre a szolgáltatásra igény mutatkozik.

A 2022-es év végén beszerzésre került két e-book olvasó eszköz. Az **e-book olvasó kölcsönzésének bevezetése** a következő évre toródik. Ennek oka az, hogy fontosnak tartom, hogy mind a kollégák, mind a felhasználók megismerkedjenek az e-book olvasók használatával. A kollégák részéről fontos az eszközzel szembeni idegenkedés megszüntetése, hiszen külföldön az e-könyvek és az olvasásukra alkalmas eszközök kölcsönzése már bevett gyakorlat, míg Magyarországon még csak az útkeresés folyik. Több megyei könyvtár már évek óta foglalkozik e-book olvasók kölcsönzésével, kaució ellenében. Ajánlóikban kiemelik, hogy, milyen nagy élményt nyújt az e-book olvasó, amely egy könnyen hordozható, nagyszámú olvasnivalót kínáló eszköz.

A **könyvtár honlapja** több, mint 10 évvel ezelőtt készült és jelenleg nagyon elavultnak mondható a technikai háttere. A Monguz Kft-vel jelenleg is tárgyalások folynak a honlap megújítási lehetőségeiről, megújult, állandó, friss tartalommal történő feltöltéséről.

A könyvtárunk a tavalyi évben az energia veszélyhelyzet kapcsán csökkenteni kényszerült a **felhasználói számítógépeinek** számát. Jelenleg 3 darab nyilvános internetet biztosító asztali számítógép áll a használók rendelkezésére. Itt lehetőség van az Arcanum Digitális Tudománytár használatára is beiratkozott olvasóinknak.

Az okostelefonok előtérbe kerülésével egyre kevesebben térnek be internetezni a könyvtárba. A számítógépet szövegszerkesztésre, nyomtatásra, esetleg online ügyintézésre használják. Utóbbi esetében gyakori a könyvtáros segítség kérése. Míg évekkel ezelőtt jellemző volt a digitális kompetenciafejlesztésre irányuló internet-használati foglalkozások tartása, ma már nem jellemző az igény ilyen jellegű képzésekre. A képzések szakmai háttérét biztosító Digitális Jólét Program megszűnésével újabb szakmai és anyagi támogatástól estek el a könyvtáros szakemberek.

A fogyatékkal élők könyvtárhasználatát segítő munkaállomásról és hozzá tartozó kiegészítőkről idén selejtezési javaslat készült elavultság és meghibásodás okán. A későbbiekben kiemelten kell kezelni az esetleges pályázati lehetőségeket a fogyatékkal élők segítésére szolgáló modern digitális eszközök beszerzésére.

Online katalógusunkon keresztül távolról is elérhető a könyvtár állománya. A következő években kiemelten kell kezelni a használók megismertetését a távolról elérhető könyvtári szolgáltatásokkal (előjegyzés, félretétel, online hosszabbítás).

Könyvkölcsönző automaták sikerrel működnek a megyei hatókörű könyvtár szolgálatában. Fel kell mérni a helyi igényeket és forrásokat egy esetleges szolgáltatásfejlesztés érdekében.

A közösségi oldalak és az azonnali üzenetküldő alkalmazások (pl.: messenger) használata mindinkább előtérbe kerül a napi munkában, a rendezvényeinkhez készült meghívók kiküldésében. Használatukkal gyorsan, egyszerűen, nagyobb számú érdeklődőt érhetünk el.

Minden munkatársnak saját, elkülönülő számítógépes munkaállomása van. Megbízással dolgozik a rendszergazda, aki folyamatosan felügyeli a munkavégzéshez szükséges és a használók számára biztosított számítógépeket, a hálózatot. Probléma esetén kapcsolatot tart a KIFÜ-vel és a Huntéka könyvtári rendszer üzemeltetőivel.

4.10. Infrastruktúra

Könyvtárunk Hajdúböszörmény szívében, a Bocskai téren álló irodaház földszintjén kapott elhelyezést. A főtér és az épület felújítása 2014-ben fejeződött be, ahol a homlokzati felújítás, ablakcsere mellett mozgáskorlátozottak részére rámpa, lift és mosdóhelyiség került kialakításra. Könyvtárunk az iskolák tanulócsoportjai, idősebbek és fogyatékkal élők számára is könnyen elérhető.

Fenntartónk TOP Plusz nyertes pályázatának köszönhetően **lehetőség nyílik majd az épület további felújítására is:** a könyvtár épületrész lapos tető részének átépítésére megerősített födémrel, magas tető kialakítással, fűtés és villamoshálózat korszerűsítéssel. A

könyvtárvezető kiemelt feladatának tekinti a pályázat előrehaladtának figyelemmel követését és esetleges szakmai segítség nyújtását a könyvtárral kapcsolatos kérdések ügyében.

2020-ban az informatikai eszközparkban a **NAS hálózati tároló** került fejlesztésre, mely a távoli eléréssel lehetőséget adott a távmunka végzésére. Segítségével a kollégák egy helyre tudják az intézmény valamennyi adatát menteni automatizáltan és manuálisan egyaránt. A pandémiát követően háttérbe szorult a NAS szerver azon funkciójának használata, amely segít a kollégákkal való kapcsolattartásban, munkaszervezésben. Ezt a problémát mindenképpen orvosolni kell a következő időszakban.

Kiemelt cél a **könyvtári terek otthonosabbá tétele**, a rugalmasan alakítható, átszervezhető, nyitott, tágas terek. Az intézmény anyagi lehetőségeihez mérten az elmúlt években a gyermekkönyvtár bútorzata újult meg. Apró lépésekben elkezdődött a felnőtt részleg helyiségeinek is a felújítása. A tavalyi évben az érdekeltségnövelő támogatásból új könyvespolcok beszerzésére került sor a felnőtt könyvtárban is, elsősorban az olvasóteremben. További újításra szorulnak a kölcsönözhető állományrész polcai, amelyek még a szocializmus időszakában készültek. A beszerzési kereteknek megfelelően, illetve a fenntartóval együttműködésben folyamatosan figyelve a pályázati lehetőségeket első számú feladatként kezelendő a felnőtt könyvtár polcainak cseréje. Új szalagfüggönyre is szükség lenne a több, mint tíz éves konstrukció helyett.

Dédelgetett tervem, a gyermekkönyvtárhoz közel, egy külön helyiségben egy **baba-mama szoba létrehozása**, ahol egy kismama meg tudná etetni a gyermekét. Sajnos a városban a védőnői szolgálat kivételével (ott is csak egy függöny elhúzásával) nincs ilyen lehetőség. A fenntartó engedélyével szeretném bővíteni ezzel is a könyvtár felhasználóbarát profilját. Mindemellett a helyiség alkalmas lehet **egy újabb szolgáltatás bevezetésére**. A diafilmek nagyon keresettek a kisgyermekes családok körében, viszont a diafilm-vetítő gép megvásárlása a jelenlegi gazdasági helyzetben nehezebbé eshet a családoknak. A helyiség alkalmas lehet arra, hogy egyeztetett időpontban a **szülők maguk vetítsenek a gyermekeiknek diafilmeket**. Érdemes lenne elgondolkozni a **diafilm-vetítő gép kölcsönzésén** is, további vetítőgépek megvásárlásával.

2023 augusztusában kerül átadásra az épület aulájában **városunk első KönyvMegállója**. A KönyvMegálló egy régi használaton kívüli, felújított és befóliázott hűtőszekrény, mely otthont ad a város lakossága által a könyvtárnak adományozott könyveknek. A „Végy egy könyvet, tégy egy könyvet!” jelszó alatt működő könyves tárolók egész sorozatának kialakítását tervezzük több önkormányzati intézmény összefogásában. Az együttműködés még formálódóban van, de már most látszik, hogy van igény a lakosok részéről a kezdeményezésre, mely az újrahasznosítás fontosságát sugallja a használók felé.

További terveim között szerepel a felnőtt könyvtár területén lévő szolgálati helyiség (étkező) cseréje az igazgatói irodával. Az igazgatói iroda már több évtizede a mind a felnőtt, mind a gyermekkönyvtártól távol található. A két helyiség megcserélésével a könyvtár vezetője közel lesz a használókhoz és a munkatársakhoz is, érdemben látja a napi munkafolyamatokat és

közvetlenül tud majd az olvasók rendelkezésére állni, ami azért is fontos, mert kis létszámú intézmény vagyunk.

4.11. Társadalmi felelősségvállalás – zöld könyvtár

A magyarországi közkönyvtáraknak is egyre inkább eleget kell tenniük az IFLA által megfogalmazott követelménynek, amely szerint **a fenntarthatóságot társadalmi feladatukként fogják fel**, egyszersmind saját identitásukká is téve azt. A könyvtárak a fenntarthatóság és a klímavédelem fontos szereplői lehetnek közönségük által és a közönségüknek közvetített értékek által, ugyanakkor partnerkapcsolataikat is aktivizálhatják a klímatudatos gondolkodás elterjesztésének érdekében.

Rengeteg probléma van a klímavédelem területén, amely javításához a könyvtárak is hozzá tudnának járulni. Először is ellenőrizni szükséges **az intézmény ökológiai lábnyomát**, és célzott takarékoskodással az energiafogyasztás és a különböző anyagok erőforrás-takarékos felhasználását kell előtérbe helyezni. Ezek az irányelvek bevezetésre kerültek a tavalyi évben intézményünkben. Célul tűztem ki, hogy mind a dolgozók, mind a felhasználók felé, kiállítások és rendezvények közvetítésével elterjesszük a klímatudatos gondolkodást.

2023-ban a Kertész László Városi Könyvtár könyvtárosai és olvasói, gyermekek és felnőttek együttesen létrehozták a **Remény KertÉSZei csoportot**, amely csatlakozott a Jane Goodall Intézet kiemelt programjához, a ROOTS & SHOOTs környezeti nevelési programhoz, melynek célja, hogy a fiatalokat cselekvésre ösztönözze, és így lehetőséget adjon a környezettudatos életmód alapjainak tapasztalati úton történő elsajátítására.

A könyvtárszakmai trendeket követve létrehoztuk könyvtárunkban **Zöld Sarok** elnevezésű kiemelt gyűjteményünket, mely a klímaváltozással, fenntarthatósággal, környezetvédelemmel, tudatos cselekvéssel és életmóddal kapcsolatos könyveket ajánlja a könyvtárhasználók figyelmébe. Ennek **az állománynak a tudásanyagára alapozva** ismeretterjesztő és szemléletformáló foglalkozásokat, rendezvényeket szeretnénk tartani.

A könyvtárhasználat, mint fenntartható szolgáltatás és az információkhoz való szabad hozzáférés népszerűsítése és biztosítása is fontos feladatunk.

Nagy hangsúlyt szeretnénk fektetni **a könyvtár belső udvarára**, mely lehetőséget ad a szabadban történő olvasásra, kikapcsolódásra, a madár- és rovarvédelemre, virágágyások, fűszer- és gyógynövénykert létrehozására.

Benyújtottuk az intézmény pályázatát a „Jane Goodall nyomában” környezeti nevelési pályázaton. A könyvtár udvarának szépítését, gondozását tűztük ki célul, ezáltal **egyre több könyvtárhasználó kerülhetne közelebb a természethez**.

A Szabadhajdú hetilapban megjelenő **„Fenntartható rovatunkban” könyves recenziókat jelentetünk meg**. A könyvismertetés célja, hogy bemutassuk a környezettudatos és zöld szemléletformáló könyveket a város lakosainak.

Fontosnak tartom, hogy az épületben ügyeljünk a tisztaságra, a rendre, az energiatakarékosságra. A hulladékot már szelektíven gyűjtjük, de jobban kell törekednünk az újrahasznosításra. A már használt, de egyik oldalon üres papírlapokat felhasználjuk, jegyzetpapírként, kézműves foglalkozáshoz stb. A könyvtárközi könyveket újra felhasználható csomagolásban küldjük vissza a könyvtárnak.

A rendezvényekre, programokra a meghívókat email címen keresztül küldjük el, de igénybe vesszük a nagyon népszerű Messenger szolgáltatást is.

Kollégák közötti dokumentum, illetve fájl cserére kiválóan alkalmas a NAS szerver. Ennek használatát előtérbe kell helyezni. Indokolatlanul nem nyomtatunk, csak nagyon szükséges esetben.

Az intézményi vásárlások során is előnyben részesítjük a környezetbarát termékeket, minél kevesebb csomagolóanyag vásárlását. Az épület zöldítése nagyon fontos feladat, minél több zöld alapanyagot és növényt becsempészni a könyvtár épületébe.

A rendezvényeken mellőznünk kell az egyszer használatos poharak alkalmazását.

Befogadjuk a hagyatékból származó és megunt könyveket, amelyek a KönyvMegállóban újrahasznosítunk.

4.12. Hátrányos helyzetűek a könyvtárban

A szociálisan hátrányos diákoknak és felnőtteknek a beiratkozási díja nagyon kedvező könyvtárunkban. Lehetőséget szeretnék találni a **családi beiratkozás bevezetésére** is, mellyel további kedvezményeket tudunk majd biztosítani a családok számára.

A fogyatékkal élők akadálymentesen közelíthetik meg intézményünket. Nyitottak vagyunk, örömmel várjuk az értelmi fogyatékos fiatalok rendszeres érkezését könyvtárunkba. Új kapcsolatok kialakítására már megtörténtek a kezdeményezések a Baptista Szeretett Misszió munkatársaival.

Hallássérülteknek indukciós hurok áll rendelkezésre, míg a látássérülteket braille feliratok segítik a tájékozódásban az épület területén.

Nyugdíjas otthonok lakóival szoros kapcsolatot szeretnék kialakítani, ennek érdekében vendégül látjuk őket könyvtárunkban és a könyvtárosok is ellátogatnak majd az otthonokba, ahol felolvasó délutánokat szeretnénk szervezni.

Szoros kapcsolatot ápolunk **a szenvedélybetegek nappali ellátásában** részt vevő szociális területen dolgozó kollégákkal, illetve a Kábítószerügyi Egyeztető Fórum helyi munkatársaival, akikkel közös programokat tervezünk az ellátottak részére.

Vallási közösségek képviselőinek megkeresésével további idős esetleg hátrányos helyzetű rétegeket érhetünk el.

Véleményem szerint, ahhoz, hogy a könyvtár a hátrányos helyzetű lakosságot segíteni tudja, az intézmény szabad tereinek a nagyobb kihasználására van szükség. **A könyvtár lehetne a találkozások helye, illetve nagyobb mértékben helyet biztosíthatna az egyéni és a csoportos tanuláshoz.** Mindezekre a lehetőségekre fel kell hívni a lakosság figyelmét.

5. Összegzés

Tóth Máté megfogalmazásával egyetértve a jövő könyvtára továbbra is egy könyves hely lesz, ahol az olvasás és a papír alapú könyvek lesznek a középpontban. A következő évtizedekben is megmaradnak a könyvtár épületek, amelyek megjelenésükben sokkal kevésbé emlékeztetnek majd a csendes, elmélyülésre alkalmas terekre és sokkal inkább olyan zajos agorákra, amelyek véleményformálásra, érvek és értékek ütköztetésére adnak lehetőséget.

Olyan kulturális intézményt szeretnék létrehozni, ahol nemcsak egyirányú kultúraközvetítő tevékenység folyik, hanem kétirányú kommunikációra lehetőséget biztosító közösségi alkalmak is jellemzőek, ahol a helyi lakosok bizalommal fordulnak az intézmény felé.

Mit várok az intézmény előtt álló következő 5 évben? Sokszínű programokat, bővülő kapcsolatokat, zöldítést, a jó gyakorlatok átvételét, szolgáltatásbővítést, helyi információk digitalizálásának folytatását. Ugyanakkor továbbra is a legfontosabbnak tartom a minőségi munkát, az olvasói elégedettséget, a munkatársi és felhasználói közösségünk aktivitását az esélyegyenlőség szem előtt tartásával.

Fontosnak tartom, hogy az érdeklődők megismerjék a munkánkat, legyenek vendégeink a rendezvényeinken. Kulcsfontosságú a pályázati lehetőségek maximális kiaknázása, hiszen intézményünk sikerességét döntően befolyásoló tényezőként hatnak.

Célom, hogy tevékenységeinkkel kilépjünk az intézmény falai közül. A bővülő szakmai és személyes kapcsolatrendszernek köszönhetően több pozitív hatás, felhasználó, közösség és program juthat be hozzánk. Kiszélesedik azok köre, akik színesíthetik és támogathatják az intézmény mindennapjait, ugyanakkor, ha intézményünk a közösségfejlesztés eszközévé válik, hozzájárul a településen élők kulturális aktivitásának növeléséhez.

Bakó Ildikó
könyvtárigazgató

6. Melléklet – Néhány fotó könyvtárunk életéből a teljesség igénye nélkül.

A Remény KertÉSZei

Zöld Sarok elnevezésű különgyűjteményünk

Kortárs irodalmi „kibeszélő”

A Hajdúböszörményi Könyvklub egyik
Kiállítás a felnőtt könyvtárban

Gyereknapi könyves szombat,
társasjátékokkal

A diafilmek világába is elkalauzoljuk az érdeklődőket

Olvasó gyerkőcök a gyermekkönyvtárban

Csatlakoztunk a Nemzetközi Könyvajándék Naphoz

A Könyvklub tagjai által 2022-ben olvasott könyvek

A Hajdúböszörményi Verskert

Csapatépítőn

A Hajdúböszörményi Könyvtári Piknik
alkalmain

Kitelepülésen

Örömteli gyermeki arcok a Betűfaló
rajzpályázat eredményhirdetésén

